

Уроци 6

 Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Този проект е финансиран с подкрепата на Европейската комисия. Тази публикация отразява само гледната точка на автора, поради което Комисията не може да бъде отговорна за каквато и да е употреба на информация, която излиза тук.

La tuta enhavo, se ne estas indikite ie eksplicite io alia, apartenas al *lernu.net* kaj estas publikigita sub la permesilo [Krea Komunajo Atribuite-Nekomerce-Samkondiĉe 4.0 Tutmonda](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/).

<https://lernu.net/instruado?lang=bg>

▼ Граматика

Изразяване на желание.

Окончанието **-u** се използва не само в директен императив, но и в подчинени изречения, в които има глагол за заповед или желание (желая, искам, изисквам), свързан със съюз **ke** със зависима част от фразата.

Mi deziras, ke vi lernu. = Искам да учиш.

La patro volas, ke mi iru. = Бащата иска да отида.

je

Предлогът **je** се нарича предлог-жокер. Той няма точно определено значение, но се използва, когато не е подходящ никой друг предлог. Често се използва във изрази за време:

Je kioma horo vi venos? = В колко часа ще дойдеш?

Je la kvina horo. = В 5 часа.

farti

Този глагол се използва в израза:

Kiel vi fartas? = Как си?

-eg-

Наставката **-eg-** се използва за образуване на увеличителни думи:

librego = огромна книга

bonega = отличен

varmega = горещ (много топъл)

homego = човечище, великан

belega = прекрасен

-et-

Наставката **-et-** се използва за образуване на умалителни думи:

libreto = книжка

---

varmeta = хладък

---

beleta = хубавичък

---

hometo = човече

-iĝ-

Наставката **-iĝ-** означава да стане такъв, както е описано в корена на думата:

riĉiĝi = забогатявам

---

trankviliĝi = успокоявам се

---

resaniĝi = оздравявам

---

geedziĝi = женя се/омъжвам се

▼ Блок 25 (сесии 49-50)

Учебни цели

- учене на нови приставки **-ET-** и **-EG-**
- повторение на граматика от предишните уроци
- упражняване на слушане с разбиране

Необходими учебни средства

- компютър за пускане на звук

Подготовка

- Упражнение **M1**
- Упражнение **M2**
- Упражнение **M3**
- Отговори **M4**
- Упражнение **M5**
- Отговори **M6**
- Упражнение **M7**
- Копия на **M8**
- Копия на **M9**

Нови думи

ridi = смея се

---

rideti = усмихвам се

---

troviĝi = намирам се (разположен съм)

Учебен план

---

10 мен Раздайте упражнението **M1**. Използвайте изображенията, за да обясните упражнението и значението на наставките **-ET-** и **-EG-**. Частта „Направи сам“ се извършва от всеки ученик поотделно, вашата задача е да проверите отговорите.

---

10 мен Раздайте **M2**. Помолете учениците да съставят изречения с наставките **-ET-** и **-EG-**.

---

5 мен Неезикова игра за пауза

---

20 мен Раздайте **M3**. Пуснете записа **1** и слушайте заедно диалога два пъти.

Учениците трябва да направят правилния избор въз основа на случващото се в диалога: дали става дума за храна, фотография или училище (правилният отговор е Б). След това отново слушат диалога и довършват изреченията.

Отговорите са в **M4**.

---

10 мен Пауза

---

10 мен Раздайте **M5**. Помолете учениците да добавят наставките **-ET-** и **-EG-** според това, коя има смисъл в изречението.

Отговорите са в **M6**.

---

10 мен Раздайте **M7**. Всеки ученик да състави по три изречения, като използва няколко думи от рамката. Може да използват повече от една във всяко изречение.

---

5 мен Неезикова игра за пауза

---

5 мен Изпейте песента **M8** заедно 2-3 пъти.

Дайте домашно задание.

M1 Упражнение

dometo

domo

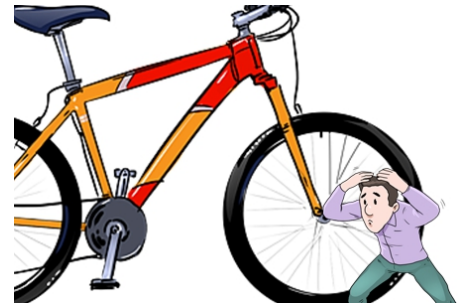
domego

bicikleta

biciklo

biciklego

rideti

ridi

ridegi

Направете го сами.

<

aŭt _____

dom _____

man _____

libr _____

kuk _____

frat _____

vizaĝo _____

pied _____

strat _____

paper _____

-

aŭt _____

dom _____

man _____

libr _____

kuk _____

frat _____

vizaĝo _____

pied _____

strat _____

paper _____

>

aŭt _____

dom _____

man _____

libr _____

kuk _____

frat _____

vizaĝo _____

pied _____

strat _____

paper _____

M2 Упражнение

Съставете правилната дума с наставката **-et-** и **-eg-**.

malgranda kapo	→	kapeto
granda piedo	→	piedego
malgranda domo	→	
granda fiŝo	→	
granda muro	→	
malgranda botelo	→	
malgranda papero	→	
granda ĉambro	→	
malgranda piedo	→	
granda vendejo	→	
granda kapo	→	
malgranda libro	→	

M3 Упражнение

Чуйте диалога два пъти. Изберете правилния отговор.

Ivo kaj Peter parolas pri ...

a) manĝoj

b) fotoj

c) lernejo

Ivo Ho, kiom granda foto! Kiuj estas tiuj homoj sur ĝi?

Peter Sur la _____ troviĝas mi, miaj gepatroj kaj miaj gefratoj.

Ivo Kiu fotis ĝin?

Peter Unu _____, kiu loĝas en urbocentro.

Ivo Ĉu li bone laboras?

Peter Jes, lia _____ estas ĉiam tre bona, _____.

Ivo Ĉu ankaŭ tiujn ĉi etajn fotojn li faris?

Peter Kompreneble, li faris multajn. Jen, vidu, li sendis ilin al ni ankaŭ per interreto.

Ivo _____. La knabino sur la foto, kiu _____, havas tre simpatian vizaĝon.

Peter Ŝi estas mia fratino. Ŝi havas _____ kaj ŝi ŝatas kanti.

Ivo Kion havas la knabeto en la manoj?

Peter Mi _____. Tio okazis antaŭ longa tempo.

Ivo Mi ĝojas, ke vi montris al mi la fotojn. Kiam mi venos hejmen, ankaŭ mi serĉos _____.

Peter Bonege! Certe ili plaĉos al ĉiuj.

- Ivo** Ho, kiom granda foto! Kiuj estas tiuj homoj sur ĝi?
- Peter** Sur la **grandega foto** troviĝas mi, miaj gepatroj kaj miaj gefratoj.
- Ivo** Kiu fotis ĝin?
- Peter** Unu **fotisto**, kiu loĝas en urbocentro.
- Ivo** Ĉu li bone laboras?
- Peter** Jes, lia **laboro** estas ĉiam tre bona, **bonega**.
- Ivo** Ĉu ankaŭ tiujn ĉi etajn fotojn li faris?
- Peter** Kompreneble, li faris multajn. Jen, vidu, li sendis ilin al ni ankaŭ per interreto.
- Ivo** **Interese**. La knabino sur la foto, kiuridetas, havas tre simpatian vizaĝon.
- Peter** Ŝi estas mia fratino. Ŝi havas **belegan voĉon** kaj ŝi ŝatas kanti.
- Ivo** Kion havas la knabeto en la manoj?
- Peter** Mi **ne scias**. Tio okazis antaŭ longa tempo.
- Ivo** Mi ĝojas, ke vi montris al mi la fotojn. Kiam mi venos hejmen, ankaŭ mi serĉos **malnovajn fotojn**.
- Peter** Bonege! Certe ili plaĉos al ĉiuj.

M5 Упражнение

Добавете правилния елемент **-et-**, **-eg-**.

La fotisto faras tre bonajn fotojn. Li laboras bon_____e.

Ivo sur la foto ridas, sed Ana nur rid_____as.

Ho, kiel long_____a leciono hodiaŭ! Mi volas jam iri hejmen.

Donu al mi la malgrandan paper_____on, kiun vi havas en la mano.

En nia strato oni malfermis novan malgrandan vendej_____on.

Vi havas vere malnov_____an aŭton. Ĉu ĝi ankoraŭ funkcias?

Ho, la kafo estas ankoraŭ varm_____a! Oni kuiris ĝin antaŭ du minutoj.

Marko ne volas manĝi multe. Li manĝ_____os iom.

La ruĝa aŭto estas la plej rapida el ĉiuj. Ĝi estas rapid_____a.

Rigardu, kia fort_____ulo! Ankaŭ mi volas tian forton.

La fotisto faras tre bonajn fotojn. Li laboras bone**ge**.

Ivo sur la foto ridas, sed Ana nur rid**et**as.

Ho, kiel long**ega** leciono hodiaŭ! Mi volas jam iri hejmen.

Donu al mi la malgrandan paper**et**on, kiun vi havas en la mano.

En nia strato oni malfermis novan malgrandan vende**je**ton.

Vi havas vere malnov**ega**n aŭton. Ĉu ĝi ankoraŭ funkcias?

Ho, la kafo estas ankoraŭ varm**ega**! Oni kuiris ĝin antaŭ du minutoj.

Marko ne volas manĝi multe. Li manĝ**et**os iom.

La ruĝa aŭto estas la plej rapida el ĉiuj. Ĝi estas rapid**ega**.

Rigardu, kia fort**eg**ulo! Ankaŭ mi volas tian forton.

M7 Упражнение

Напишете три изречения с няколко от следните думи. Внимавайте за окончанията **-j** и **-n**.

bonega	paperetoj	varmetajn
rapidegan	fortegaj	ridetas
ridegas	manĝeti	

Mi sidas

Mi sidas kaj mi skribas,

en mia lernoĉambro,

Saluton, geamikoj!

Mi lernas Esperanton.

Miaj amikoj venas

al mia bela hejmo,

vi venis nun al mi,

kaj mi salutas vin.

Mi havas lernolibrojn

sur mia skribotablo.

Mi sportas kaj laboras.

Mi lernas Esperanton.

Miaj amikoj venas

al mia bela hejmo,

vi venis nun al mi,

kaj mi salutas vin.

Мелодия: [YouTube](#)

M9 Домашно задание

Съставете кратък разказ. Използвайте думите по-долу като начало на изреченията.

Ĉu vi aŭdis, ke...

Per la nova biciklo volas Marko...

Iam li veturos...

Li ne scias, kiom...

Създайте изречения с компютъра. Създавайте 5 изречения ежедневно; превеждайте ги и ги записвайте, ако са правилни.

▼ Блок 26 (сесии 51-52)

Учебни цели

- запознаване с наставката -lĜ-, която показва преход на състояние
- използване на наставка -lĜ- с елемента pli
- повторение на корелативите
- запознаване с есперантски пословици

Необходими учебни средства

- компютър за пускане на звук

Подготовка

- Упражнение **M10**
- Упражнение **M11**
- Упражнение **M12**
- Отговори **M13**
- Упражнение **M14**
- Копия на **M15**
- Копия на **M16**

Учебен план

---

20 мен Раздайте **M10**. Използвайте изображенията, за да обясните упражнението и значението на наставката **-lĠ-**: обектът получава ново свойство. Учениците създават думи от елементите на пъзела и ги превеждат.

---

5 мен Неезикова игра за пауза

---

20 мен Раздайте **M11**. Помолете учениците да създадат глаголи с наставката **-lĠ-**. Първо им помогнете и обяснете, че елементът **pli** може да се използва (**pliboniġis, plivarmiġis** и т.н.).

---

10 мен Пауза

---

20 мен Раздайте **M12**. Слушайте Аудио **2** Отговорите са в **M13**.

---

5 мен Неезикова игра за пауза

---

15 мен Раздайте **M14**. Помолете учениците да намерят правилните отговори на въпросите. След това ги разделете на двойки и ги помолете да изиграят диалозите.

---

5 мен Изпейте песента **M15** заедно 2-3 пъти.

Дайте домашно задание.

M10 Упражнение

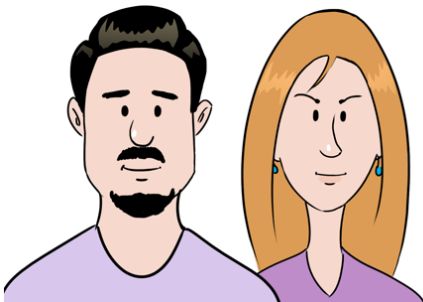

varma kafo

La kafo malvarmiĝas.

malvarma kafo

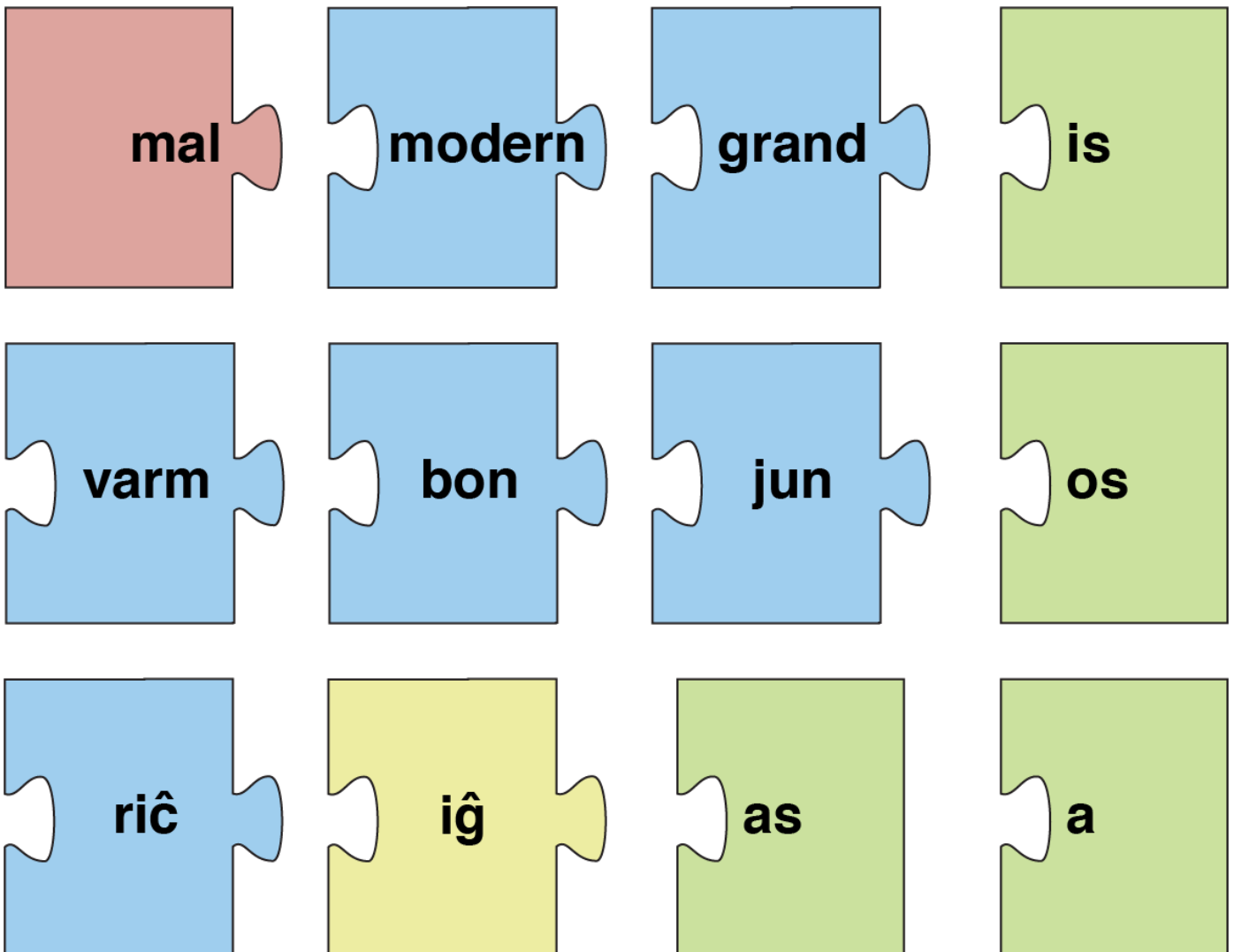
junaj geedzoj

La geedzoj maljuniĝas.

maljunaj geedzoj

Съставете думи от частичките на пъзела и ги преведете на вашия език.

M11 Упражнение

Добавете правилния глагол с наставката **-iĝ-**.

bona	→	boniĝis
La afero estis malbona. Sed nun ĝi estas bona.	→	La afero iĝis bona. La afero _____.
La metodoj de laboristoj estis malmodernaj. Sed nun ili estas modernaj.	→	La metodoj iĝis modernaj. La metodoj _____.
Marko estis maltrankvila. Sed nun li estas trankvila.	→	Marko iĝis trankvila. Marko _____.
pli bona	→	pliboniĝis
La vojo estis mallonga. Sed nun ĝi estas pli longa.	→	La vojo iĝis pli longa. La vojo _____.
Interreto estis malrapida. Sed nun ĝi estas pli rapida.	→	Interreto iĝis pli rapida. Interreto _____.
La voĉoj estis malfortaj. Sed nun ili estas pli fortaj.	→	La voĉoj iĝis pli fortaj. La voĉoj _____.

M12 Упражнение

Чуйте звукозаписа с различни есперантски поговорки и добавете липсващите думи.

Amiko de _____ estas ankaŭ amiko.

Amo estas forta, sed mono _____.

Ĉiu _____ estas malfacila.

Edzo kaj _____ estas nur unu.

Fino bona, _____ bona.

_____ demando, tia respondo.

Mi hejme sidis, _____ vidis.

Plej bone _____, kiu laste ridas.

Pli bona estas _____, ol nenio.

Rapidu _____.

M13 Отговори

Amiko de **amiko** estas ankaŭ amiko.

Amo estas forta, sed mono **pli forta**.

Ĉiu **komenco** estas malfacila.

Edzo kaj **edzino** estas nur unu.

Fino bona, **ĉio** bona.

Kia demando, tia respondo.

Mi hejme sidis, **nenion** vidis.

Plej bone **ridas**, kiu laste ridas.

Pli bona estas **io**, ol nenio.

Rapidu **malrapide**.

M14 Упражнение

Свържете въпросите и отговорите. След това изиграйте по двойки.

Ĉu la interreto estas daŭre malrapida?	Ĉar mi volas vidi novajn fotojn de Julia, sed ŝi ne volas montri ilin al mi.
Kiam vi parolis kun la knabino?	Mi ne scias, al kiu. Eble al iu amiko.
Kiel malpleniĝis la botelo?	Ĉar mi manĝis kukon.
Kial vi malpuriĝis?	Ne, ĝi jam plirapidiĝis. Mi povas nun labori de hejmo kaj mi ne devas ĉiutage iri en laborejon.
Kien vi volas veturi?	Ĉiajn, nur kriminalajn ne.
Kial vi koleriĝis?	Mi forgesis fermi ĝin kaj ĝi falis.
Al kiu Marko montris malnovajn fotojn?	Ĉien, ĉar mi ŝatas viziti novajn lokojn.
Kiajn filmojn vi ŝatas rigardi?	Mi neniam parolis kun ŝi, ĉar mi ne konas ŝin.

Mi ŝatas

Mi ŝatas sporti

Jes! jes! (koruso)

Mi ŝatas lerni

Tre! tre! (koruso)

Mi ŝatas trinki

Jes! jes! (koruso)

Mi ŝatas legi

Tre! tre! (koruso)

Mi ŝatas kafon.

Mi ŝatas lingvojn.

Mi ŝatas sporton.

Mi ŝatas librojn.

Kun geamikoj,

Jes! jes! (koruso)

En mia hejmo,

Tre! tre! (koruso)

En lernoĉambro

Jes! jes! (koruso)

Kaj en hotelo

Tre! tre! (koruso)

Mi ŝatas kafon.

Mi ŝatas lingvojn.

Mi ŝatas sporton.

Mi ŝatas librojn.

Kun la gepatroj

Ĉu????? (koruso)

Mi ŝatas sporti

Jes! jes! (koruso)

Mi ŝatas lerni

Tre! tre! (koruso)

Mi ŝatas trinki

Jes! jes! (koruso)

Mi ŝatas legi

Tre! tre! (koruso)

Мелодия: адаптирана по френската песен Frère Jacques

M16 Домашно задание

Добавете правилния елемент **mal, et, ul, eg, ge, ebl, ind, ej, in, ist, re**. Всеки елемент да се използва само веднъж.

Frato kaj fratino estas _____ fratoj.

Bonvolu _____ doni al mi mian libron.

Lernantoj havas novan instru _____ inon.

La infano ludas en infanĉambro kun aŭt _____ oj.

Ivo ne plu estas _____ forta. Li jam fortiĝis.

Mi ege ĝojas, ĉar mi ricevis leg _____ an libron.

Mi ne povas legi, kion vi skribis! Vi skribas neleg _____ e!

Kiel grand _____ a domo! Por mi sufiĉas malpli granda domo.

Kian homon vi konas? Tre bonan homon. Bon _____ on.

En urbocentro mi aĉetis 3-ĉambran loĝ _____ on.

Tie laboras la plej bona kuirist _____ o, kiun mi konas.

Създайте изречения с компютъра. Създавайте 5 изречения ежедневно; превеждайте ги и ги записвайте, ако са правилни.

Решение:

Frato kaj fratino estas **ge**fratoj.

Bonvolu **re**doni al mi mian libron.

Lernantoj havas novan instru**ist**inon.

La infano ludas en infanĉambro kun aŭt**te**oj.

Ivo ne plu estas **mal**forta. Li jam fortiĝis.

Mi ege ĝojas, ĉar mi ricevis leg**ind**an libron.

Mi ne povas legi, kion vi skribis! Vi skribas neleg**ible**!

Kiel grand**ega** domo! Por mi sufiĉas malpli granda domo.

Kian homon vi konas? Tre bonan homon. Bon**ul**on.

En urbocentro mi aĉetis 3-ĉambran loĝ**ej**on.

Tie laboras la plej bona kuirist**ino**, kiun mi konas.

▼ Блок 27 (сесии 53-54)

Учебни цели

- че **-iĜ-** може да се добавя към глаголи (**fermi – fermiĝi**)
- запознаване с новите приставки **-UL-** и **-IND-**
- упражняване на четене с разбиране

Необходими учебни средства

- компютър за пускане на звук

Подготовка

- Упражнение **M17**
- Упражнение **M18**
- Отговори **M19**
- Упражнение **M20**
- Отговори **M21**
- Упражнение **M22**
- Копия на **M23**
- Копия на **M24**

Учебен план

---

20 мен

Раздайте **M17**. С помощта на пъзела обяснете наставката **-IĜ-** чрез дъската: обектът преминава в ново състояние. Досега добавихме наставката **-IĜ-** само към прилагателни (*bona – boniĝis, granda – grandiĝis...*). Така субектът придоби ново свойство. Сега ще добавим **-IĜ-** към глаголи: тогава това означава преход към ново състояние.

Учениците работят по групи, създават думи от елементите на пъзела и ги превеждат на своя език.

Примери:

La pordo MAL-FERM-IĜ-IS

La domo RE-FERM-IĜ-IS

La urbo RE-NOM-IĜ-OS

La amiko NOM-IĜ-AS

Li RE-MONTR-IĜ-AS

---

5 мен

Неезикова игра за пауза

---

20 мен

Раздайте **M18**. Помолете учениците да попълнят празните места с правилната дума с **-IĜ-**. Уверете се, че учениците разбират значението на думите в полето.

Отговорите са в **M19**.

---

10 мен

Пауза

---

10 мен

Раздайте **M20**. Разделете учениците на двойки. Всяка група да подреди парчетата от диалога в правилния ред.

Можете да напомните на учениците за наставките **-UL-** и **-IND-**, които са използвали в последните упражнения.

Отговорите са в **M21**.

---

10 мен

Раздайте **M22**.

---

5 мен

Неезикова игра за пауза

---

15 мен

Двойките, които са поставили **M20** в правилния ред, сега изиграват диалога. След това изберете една група и я помолете да представи диалога пред класа, който контролира техните отговори.

---

5 мен

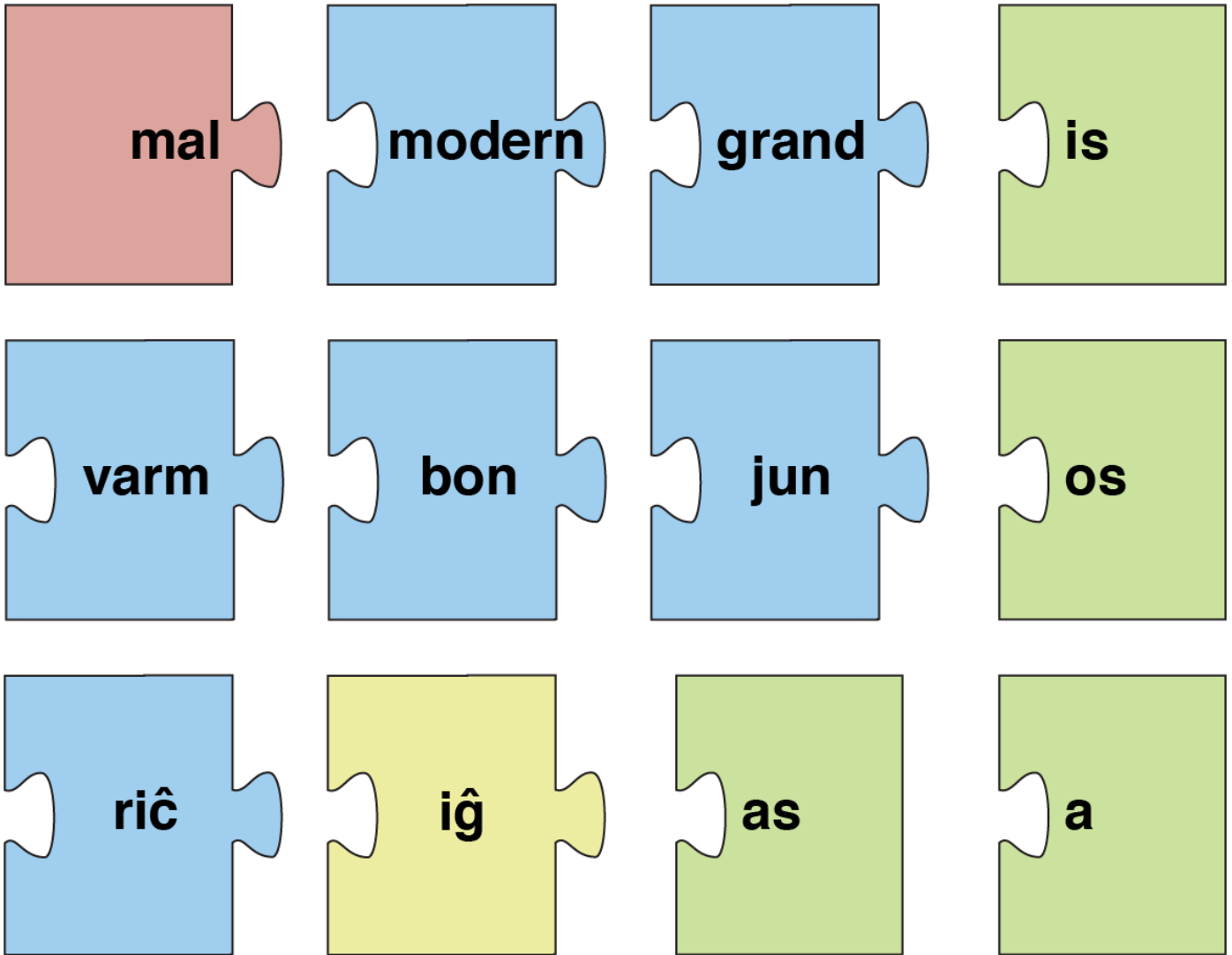
Върнете се към песента **M23** от урок 5. Помолете учениците да преведат песента и да я изпеят 2-3 пъти.

Дайте домашно задание.

M17 Упражнение

Съставете думи от частичките на пъзела и ги преведете на вашия език.

M18 Упражнение

Запълнете празните места с правилен глагол: *fermiĝos, alinomiĝis, fariĝis, aŭdiĝas, sidiĝu, malpleniĝis, finiĝos, troviĝas, malfermiĝis, nomiĝas, montriĝis*

Mi aŭdis, ke la pordo de la ĉambro _____ kaj iu eniris.

La kultura filmo komenciĝos je la kvina horo kaj _____ je la sepa horo.

En la jaro 1868 (mil okcent sesdek ok) la japana urbo Edo _____ al Tokio.

Pardonu, ĉu vi povas diri al mi, kie _____ iu hotelo?

Saluton, mi _____ Petro kaj mi havas dek jarojn.

Tra la fenestro _____ forta voĉo de iu knabino.

Post dek minutoj _____ la vendejo kaj ni ne plu povos aĉeti manĝon.

_____, ke li neniel povos viziti Germanion.

Ne staru tie! _____ kaj trankvile trinku kun ni kafon aŭ sukron.

Ivo _____ ruĝa, kiam la simpatia knabino ridetis al li.

La tago finiĝis kaj la stratoj _____. Neniu homoj plu estis videblaj.

M19 Otgovi

Mi aŭdis, ke la pordo de la ĉambro **malfermiĝis** kaj iu eniris.

La kultura filmo komenciĝos je la kvina horo kaj **finiĝos** je la sepa horo.

En la jaro 1868 (mil okcent sesdek ok) la japana urbo Edo **alinomiĝis** al Tokio.

Pardonu, ĉu vi povas diri al mi, kie **troviĝas** iu hotelo?

Saluton, mi **nomiĝas** Petro kaj mi havas dek jarojn.

Tra la fenestro **aŭdiĝas** forta voĉo de iu knabino.

Post dek minutoj **fermiĝos** la vendejo kaj ni ne plu povos aĉeti manĝon.

Montriĝis, ke li neniel povos viziti Germanion.

Ne staru tie! **Sidiĝu** kaj trankvile trinku kun ni kafon aŭ sukron.

Ivo **fariĝis** ruĝa, kiam la simpatia knabino ridetis al li.

La tago finiĝis kaj la stratoj **malpleniĝis**. Neniu homoj plu estis videblaj.

M20 Упражнение

Разделете се на двойки и подредете диалога правилно. След това учениците играят диалога.

1	Saluton, kial vi tiom ridas?
2	Ho, pardonu. Mi ridas, ĉar mi legas libron.
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	

Tio povas esti leginda libro. Sed kio estas tiel ridinda?

Kian libron?

Jes. Kaj la bedaŭrindaj lokuloj restis sen tagmanĝo.

Ridinda estas tio, ke iam li vizitis interesan lokon. Kun lokuloj li volis paroli pri tio, kiel ili vivas. Sed ili volis kuiru kaj manĝi lin.

En nokto, kiam ĉiuj aliaj dormis, li rapidege veturis hejmen.

Li bone faris. Homoj ne estas tre manĝindaj.

Ho! Manĝi! Ĉu vere?! Kaj kiel ĉio finiĝis?

Interesan. Ĝi estas pri homo, kiu ŝatas vojaĝi. Li vizitas ĉiam novan vidindan lokon kaj parolas kun lokuloj.

1	Saluton, kial vi tiom ridas?
2	Ho, pardonu. Mi ridas, ĉar mi legas libron.
3	Kian libron?
4	Interesan. Ĝi estas pri homo, kiu ŝatas vojaĝi. Li vizitas ĉiam novan vidindan lokon kaj parolas kun lokuloj.
5	Tio povas esti leginda libro. Sed kio estas tiel ridinda?
6	Ridinda estas tio, ke iam li vizitis interesan lokon. Kun lokuloj li volis paroli pri tio, kiel ili vivas. Sed ili volis kuiri kaj manĝi lin.
7	Ho! Manĝi! Ĉu vere?! Kaj kiel ĉio finiĝis?
8	En nokto, kiam ĉiuj aliaj dormis, li rapidege veturis hejmen.
9	Li bone faris. Homoj ne estas tre manĝindaj.
10	Jes. Kaj la bedaŭrindaj lokuloj restis sen tagmanĝo.

M22 Упражнение

Съставете правилните части от изречения. Преведете съставените изречения на вашия език.

Ni helpos ĉiel...	...ĉiutage je la oka horo.
Lernejo komenciĝas...	...la lastan kukon.
Jen via sidloko,...	...ĉar tio estas senpaga.
Vi devas pagi neniom,...	...al la malriĉa knabo.
Neniu volas preni...	...bonvolu sidiĝi.

JoMo: Hej, belulineto!

Hej, belulineto,

Diru al mi-i-i

Ĉu vi volas min?

Kiam mi vidis vin sur la strat'

De mia kor' plifortigis bat'

Vi 'stas bela, ĉarma knabin'

Diru nun finfine ĉu vi volas min?

Nur gravas,

Nur gravas la amo ...

M24 Домашно задание

Съставете три изречения, като използвате повечето от следните думи. Можете да използвате една и съща дума повече пъти в едно изречение. Можете да добавите и други думи.

пример:

En la **strato troviĝas granda domo.**

UL	IND	EJ	IĜ	MAL
TROV	STAR	HAV	DOM	JUN
NOKT	GRAND	NAZ	PIED	DON
RIĈ	LOĜ	KNAB	VIZIT	

Създайте изречения с компютъра. Създавайте 5 изречения ежедневно; превеждайте ги и ги записвайте, ако са правилни.

▼ **Блок 28** (сесии 55-56)

Учебни цели

- повторение на корелативите
- упражняване на реч в симулация на житейска ситуация (скеч)

Необходими учебни средства

- компютър за пускане на звук

Подготовка

- Звуци **1, 2**
- Копия на **M25**
- Копия на **M26**
- Копия на **M27**
- Копия на **M28**

Учебен план

---

20 мен Раздайте диалозите **M25**.

Разделете учениците по двойки и ги помолете да четат диалога и да го преведат. Помолете една двойка да чете диалога на глас и да го превежда ред по ред. Помогнете им с превода, ако е необходимо. После помолете тази двойка да изиграе диалога, без отново да го превежда. Ако има време, можете да помолите друга двойка да изиграе диалога.

---

5 мен Неезикова игра за пауза

---

15 мен Разделете класа на три групи. Помолете всяка група да напише толкова изречения, колкото може за пет минути. Във всяко изречение едната група слага думи с **ĈI-** (**ĉiu, ĉiuj, ĉiun, ĉiujn, ĉio, ĉion, ĉia, ĉie, ĉien, ĉian**), другата - думи с **I-** (**iu, iun, iuj, iujn, io, ion, ie, iel, ia, ian, iel, iam**), а третата - думи с **NENI-** (**neniu, nenio, neniun, nenion, neniam, neniĉ, neniom, nenia, nenan, neniĵn, nenie, nenien**). След това всяка група чете на глас по едно изречение, а другата го превежда и коригира. Печели групата, която намери най-много грешки, направени от друга група.

---

5 мен Изпейте песента **M26** заедно 2-3 пъти.

---

10 мен Пауза

---

10 мен Играйте друга игра с корелативи. Разделете учениците на две групи. Всяка група пише възможно най-дълго изречение с възможно най-много корелативи, например: **En kiu lernejo iuj lernantoj neniam bone lernas kaj iuj lernantinoj, kiujn ni ne ĉiam vidas, ŝatas kanti iujn malnovajn kantojn kaj saluti ĉiujn sur ĉi tiu strato....**

Групите пишат изречения в продължение на три минути и след това ги четат на глас, а другата група превежда и смята колко правилно използвани думи от таблицата има в изречението.

---

30 мен Раздайте скеча **M27**. Направете четворки и ги помолете да упражняват скеча.

Дайте домашно задание.

- Boris** Saluton. Mi vidis vin en la parko hodiaŭ. Iun vi volis revidi. Kiun?
- Marta** Mi trankvile sidiĝis en parko dum bela tago.
- Boris** Mi volis saluti vin, sed mi tre rapidis. Mi havos ekzamenon en lernejo.
- Marta** Aha, vi devas nun lerni, ĉar vi ne lernis antaŭe. Kiujn ekzamenojn vi havas?
- Boris** Pri fiziko kaj nia lingvo.
- Marta** Tiujn lernobjektojn vi ŝatas, pri ili vi bone sukcesos. Mi esperas ke vi foje trovos tempon por instrui min pri fiziko.
- Boris** Jes, tion mi faros.
- Marta** Bone, mia sciulo. Ĝis revido.

Mi ŝatas

Mi ŝatas sporti

Jes! jes! (koruso)

Mi ŝatas lerni

Tre! tre! (koruso)

Mi ŝatas trinki

Jes! jes! (koruso)

Mi ŝatas legi

Tre! tre! (koruso)

Mi ŝatas kafon.

Mi ŝatas lingvojn.

Mi ŝatas sporton.

Mi ŝatas librojn.

Kun geamikoj,

Jes! jes! (koruso)

En mia hejmo,

Tre! tre! (koruso)

En lernoĉambro

Jes! jes! (koruso)

Kaj en hotelo

Tre! tre! (koruso)

Mi ŝatas kafon.

Mi ŝatas lingvojn.

Mi ŝatas sporton.

Mi ŝatas librojn.

Kun la gepatroj

Ĉu????? (koruso)

Mi ŝatas sporti

Jes! jes! (koruso)

Mi ŝatas lerni

Tre! tre! (koruso)

Mi ŝatas trinki

Jes! jes! (koruso)

Mi ŝatas legi

Tre! tre! (koruso)

Мелодия: адаптирана по френската песен Frère Jacques

Roloj: Marko, Ana, malbona persono/ŝtelisto, policisto

Krimo surstrate

Ana Saluton Marko, kien vi iras?

Marko En la vendejon. Mi devas aĉeti manĝojn por miaj gepatroj.

Ana Ankaŭ mi iras tien. Ni iru kune.

Marko Kun ĝojo mi iros kun vi. Ni povos multe paroli pri niaj geamikoj en la lernejo.

Ana Ĉu vi aŭdis ke iu knabo batis Marta-n , ĉar ŝi ne volis doni al li monon, kiun ŝi havis por aĉeti tagmanĝon?

Marko Mi la unuan fojon aŭdas tion nun de vi.

Malbonulo (alvenas kaj forprenas de Marko lian saketon kun mono)

Saluton! Mi ankaŭ devas aĉeti ion, kion mi ŝatas, kaj ĉar mi ne havas monon, mi prenis ĝin de vi. Ĉu ne bone?

Marko Neniu povas forpreni aferojn de aliaj homoj. Redonu al mi la saketon.

Malbonulo He, tio nun estas mia saketo kaj mi ne volas redoni ĝin.

Ana Se vi ne redonos, mi vokos policiston. Jen li iras sur la strato.

Malbonulo Ĝis revido. Mi nun rapidas.

Li kuras for)

Ana (krias)

Policisto, policisto!

(kaj ŝi kuras post la Malbonulo)

Policisto Kio okazis? Mi vidas ke iu knabino postkuras knabon.

Marko Tiu knabo prenis monon de mi. Li estas malbonulo.

Policisto Ni skribu en dokumento kio okazis. Diru al mi vian nomon?

Marko Sed la Malbonulo forrapidos kaj mi ne havos mian monon! Kuru post li.

(Ana revenas kun Malbonulo, kiun ŝi forte tenas je la mano.)

Malbonulo Lasu min. Mi ne volas paroli kun la policisto.

Ana Jen la malbonulo. Mi estis pli rapida ol li.

Policisto Ĉu tio estas via saketo?

Malbonulo Jes, jes, jes.

Ana kaj Marko Li diras malveron.

Marko En ĝi estas mono de miaj gepatroj kaj mia lerneja dokumento.

Policisto Malbonulo. Nun vi iros kun mi al la policejo.

M28 Домашно задание

Създайте изречения с компютъра. Създавайте 5 изречения ежедневно; превеждайте ги и ги записвайте, ако са правилни.

▼ **Блок 29** (сесии 57-58)

Учебни цели

- повторение на корелативите
- повторение на граматиката от предишните уроци
- упражняване на реч в симулация на житейска ситуация (скетч)

Необходими учебни средства

- компютър за пускане на звук

Подготовка

- Звук **З**
- Копия на **M27**
- Копия на **M29**
- Упражнение **M30**
- Упражнение **M31**
- Упражнение **M32**
- Копия на **M33**

Учебен план

---

20 мен Раздайте диалозите **M29**.

Разделете учениците по двойки и ги помолете да четат диалога и да го превеждат. Помолете една двойка да чете диалога на глас и да го превежда ред по ред. Помогнете им с превода, ако е необходимо. После помолете тази двойка да изиграе диалога, без отново да го превежда. Ако има време, можете да помолите друга двойка да изиграе диалога.

---

5 мен Неезикова игра за пауза

---

10 мен Раздайте **M30**. Помолете учениците да допълнят изреченията.

---

10 мен Раздайте **M31**. Помолете учениците да преведат изречението.

---

10 мен Пауза

---

25 мен Помолете учениците отново да упражняват скеча **M27**. След това групите изиграват скеча пред класа.

---

5 мен Неезикова игра за пауза

---

10 мен Раздайте **M32**. Помолете учениците да допълнят изреченията.

---

5 мен Изпейте заедно песента **Dek boteloj**.

Дайте домашно задание.

Maria Kiel vi sciis kie mi estas? Mi al neniuj diris kien mi iris.

Johano Kiam mi vidis ke vi ne estas hejme, mi demandis min, ĉu vi havas alian loĝejon.

Maria Kion vi diras?

Johano Mi scias ke vi ofte parolis pri iu loko kiu estas en parko. Estas nur unu tia loko en proksimo. Nia urba Parko. Tial mi iris tien.

Maria Bone vi faris. Sed ne estis mem komprenebla afero trovi ĉi tiun domon en la parko.

Johano Mi serĉis ĉie en la Parko. Mi marŝis sur iuj vojetoj kaj fotis fotojn por mia albumo. Jes mi marŝis longe, eble tri horojn kaj fine vidis vin.

Maria Mi ĝojas pro tio. Mi kuiras kafon kaj ni povos paroli pri ĉio. Kial vi volis vidi min?

Johano Mi ŝatas trinki kafon kun vi. Mi volis scii ĉu vi jam respondis en nia kurso al 1000 demandoj? Kaj mi venis diri al vi ke mi jam faris tion. Nun mi volas skribi al amiko en Brazilo por paroli kun li per skajpo.

Maria Tre bone. Mi ankoraŭ ne respondis al ĉiuj demandoj, sed mi rapidos por ankaŭ skribi al amikino, eble en Kanado.

M30 Упражнение

Допълнете изреченията.

En kiu lok _____ vi povas vid _____ mi _____ ?

Kia _____ aŭtoj portis grand _____ infanoj _____ inter du lokoj?

Malbel _____ domeg _____ star _____ en tiu strat _____ .

Li lern__ en lern _____ o kaj rigard _____ tra la pord _____ .

La instru _____ ino aŭskult _____ la bon _____ lernant

_____ .

M31 Упражнение

Преведете на вашия език.

Li sidiĝis sur la seĝo kaj tiam komenciĝis la filmo. Ĉu vi amikiĝis kun Petro kaj ĉu reboniĝis la situacio? Kial la manĝo malvarmiĝis? Mi aŭdis ke iuj geamikoj malsaniĝis. La aŭto rapidiĝis kaj ne plu estas videbla. Kiam ŝi endormiĝis, aŭdiĝis forta voĉo.

Kiam fermiĝis la pordo mi nenion plu vidis.

Miaj gepatroj geedziĝis antaŭ dudek jaroj.

M32 Упражнение

Допълнете изреченията.

Sur i _____ strato, iras policisto. K _____ li tenas je la mano? Ĉu ĉ _____ knabo estas malbon _____ o?

Ana nen _____ prenas aferojn de aliaj homoj. Ŝi postkuris t _____ malbonulon kaj _____ ricevis la sak _____ on.

K _____ vivas grand _____ uloj? K _____ grandaj ili estas? T _____ gelernantojn ni revidas la trian fojon. Tiam ni fine komprenis, k _____ la instruistino refoje diris la parolon. Nen _____ malbonulo ŝatas lerni en lern _____ o.

МЗЗ Домашно задание

Създайте изречения с компютъра. Създавайте 5 изречения ежедневно; превеждайте ги и ги записвайте, ако са правилни.

▼ **Блок 30** (сесии 59-60)

Учебни цели

- повторение на корелативите
- повторение на граматиката от предишните уроци

Необходими учебни средства

- компютри за учениците (или използвайте алтернативно упражнение)

Подготовка

- Звук 4
- Копия на **M34**
- Упражнение **M35**
- Копия на **M36**

Учебен план

---

40 мен

Раздайте диалозите **M34**.

Разделете учениците по двойки и ги помолете да четат диалога и да го преведат. Помолете една двойка да чете диалога на глас и да го превежда ред по ред. Помогнете им с превода, ако е необходимо. После помолете тази двойка да изиграе диалога, без отново да го превежда. Ако има време, можете да помолите друга двойка да изиграе диалога.

---

10 мен

Пауза

---

20 мен

Раздайте **M35**. Помолете учениците да допълнят изреченията.

---

5 мен

Неезикова игра за пауза

---

20 мен

Играйте друга игра с корелативи. Разделете учениците на две групи. Всяка група пише възможно най-дълго изречение с възможно най-много корелативи, например: **En kiu lernejo iuj lernantoj neniam bone lernas kaj iuj lernantinoj, kiujn ni ne ĉiam vidas, ŝatas kanti iujn malnovajn kantojn kaj saluti ĉiujn sur ĉi tiu strato....**

Групите пишат изречения в продължение на три минути и след това ги четат на глас, а другата група превежда и смята колко правилно използвани думи от таблицата има в изречението.

Дайте домашно задание.

- Instruisto** Kie vi estis tiel longe? Mi sendis vin nur al proksima vendejo de libroj.
- Lernanto** Pardonu, instruistino. Mi vidis surstrate mian pli maljunan fratino, kiu iris al restoracio kaj diris ke ankaŭ mi iru kun ŝi.
- Instruisto** Kial vi iris kun ŝi, se vi sciis ke mi volas havi la libron el la vendejo kaj ke ankoraŭ estas lerneja tempo?
- Lernanto** La fratino havas naskiĝtagon kaj volis ke ankaŭ mi estu en la restoracio, kie manĝos miaj gepatroj kaj geamikoj de mia fratino.
- Instruisto** Ĉu via fratino ne scias ke estas tempo kiam vi devas lerni en la lernejo?
- Lernanto** Ŝi tion scias, sed ne povis trovi bonan tempon por ĉiuj. Mi tial iris kun ŝi.
- Instruisto** Kien vi metis la libron, kiun vi aĉetis por mi?
- Lernanto** Ĉi tie ĝi estas.

M35 Упражнение

Допълнете изреченията.

Kun ki _____ geamikoj Marko vidis ti _____ domojn? Ki _____ lecionojn vi lernis kaj kia _____ fotojn ili havis? Ĉu nen _____ vi trovis hejme? De k _____ revenis ti _____ homoj? Je ki _____ horo vi vizitos ti _____ malsanulojn? Ĉu ĉi _____ ĉambroj en ti _____ domo estas pura _____?

Per i _____ oni devas perlabori. Ĉiam homoj vivis en i _____ grupoj.

М36 Домашно задание

Създайте изречения с компютъра. Създавайте 5 изречения ежедневно; превеждайте ги и ги записвайте, ако са правилни.